

Un home de cultura

La mort de Josep Iborra hauria de ser una notícia destacada als mitjans de comunicació de tot el País Valencià, sobretot, i encara més enllà. S'ho val l'homenot en qüestió –la persona–, i ho avalen amb escreix la talla intel·lectual i l'altura moral que sempre va demostrar. Nascut a Benissa (Marina Alta), l'any 1929, va haver de viure una època convulsa, la de la immediata postguerra, amb mancances de tota mena: materials, democràtiques, culturals, morals... Malgrat les circumstàncies històriques adverses i la precarietat econòmica particular, però, va aconseguir de formar-se a València, una ciutat que el marcà per sempre, amb coneixences que el menaren definitivament al camí de la cultura –l'únic itinerari possible per a un home que s'estimava la vida, enmig de l'ostracisme i de la barbàrie del règim franquista. De resultes d'aquells anys de formació, en plena postguerra, i gràcies a companys adscrits al valencianisme polític i cultural –Vicent Ventura, Josep Garcia Richart i, sobretot, Joan Fuster– va agafar el relleu dels valencianistes del primer terç del segle XX. A hores d'ara és un referent inexcusable en la història de la preservació i de la modernització de la llengua i la literatura dels valencians.

Pel que fa a la llengua, cal dir que Iborra exercí la docència com a catedràtic de filosofia, a Gandia, a més de fer de mestre de valencià, en una època en què l'ensenyament de

Juli Capilla

Periodista i escriptor

l'idioma era clandestí i pur voluntarisme. La dimensió més destacable de l'intel·lectual, però, se situa en l'àmbit literari, en tres vessants més o menys

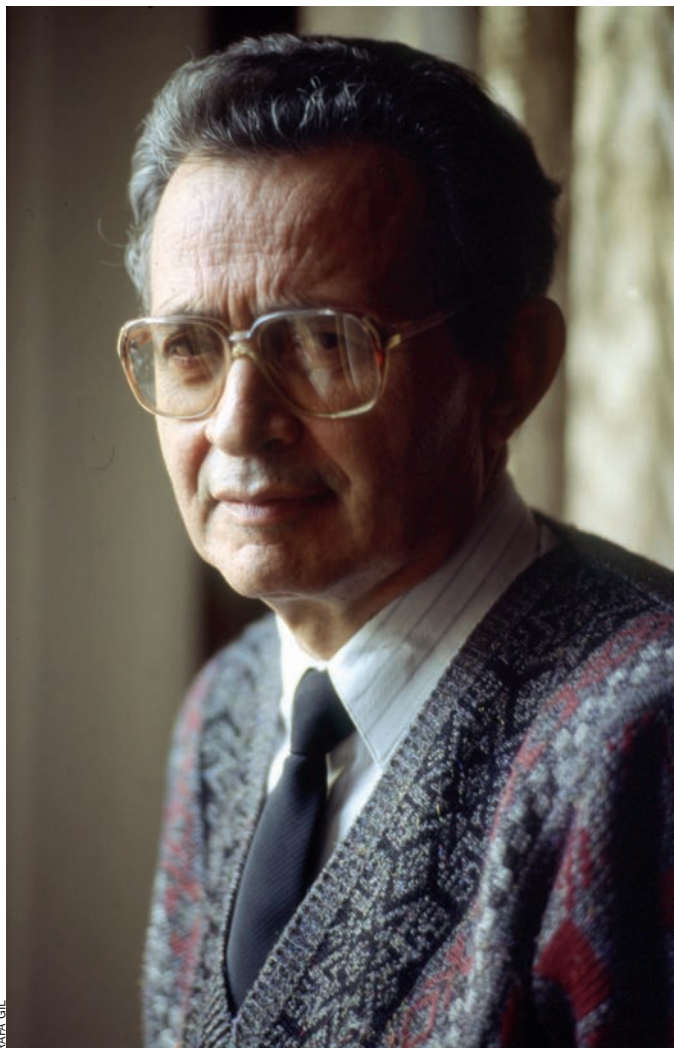
coincidents: la narrativa breu, la crítica literària i l'assaig; tots tres, però, convergeixen en un ànim o un esperit únics, en la ferma voluntat de dignificar la llengua dels valencians, d'equiparar i homologar la literatura catalana a qualsevol literatura nacional.

En una primera època, doncs, Josep Iborra va centrar els seus interessos literaris en la narrativa breu, amb obres ben remarcables, com ara *Paràboles i prou* (1955), publicat a la mítica editorial Torre, en què es deixa sentir la voluntat de modernització del gènere a través de la influència o el ressò d'autors internacionals de renom, com ara Faulkner, Camus, Huxley i Joyce,

per exemple. Ultra la veta narrativa, és en l'estudi i la crítica literària, primer, i en l'assaig cultural pròpiament dit on trobem el millor Iborra. Llibres com ara *Fuster portàtil* (1982), *Confluències* (1995) i *La trinxera literària* (1995) palesen una solvència analítica de gran vastitud. I, d'una altra banda, als assaigs *Inflexions* i *Breviari d'un bizantí*, ja de la darrera època, hi podem rastrejar la petjada d'"un home d'una gran cultura", com el va qualificar en algun moment el seu admirat amic Joan Fuster.

A la dimensió intel·lectual, cal afegir-hi la qualitat humana: Josep Iborra era –és encara– un home humil i cordial, generós i immensament respectuós amb els altres. Tímid i poc procliu a les banalitats supèrflues, preferí recloure's en la intimitat de casa, en la soledat, per a poder llegir i escriure. Treballador incansable i insubornable home de país, sempre compromès amb el seu poble, el seu tarannà tolerant, civilitzat, educat, acreix encara

més la seua empremta. Les seues dèries i el seu capteniment responen a allò a què haurien d'aspirar els homes –de lletres, i no. Josep Iborra era una persona íntegra, "un home de cultura".

“A la dimensió intel·lectual, cal afegir-hi la qualitat humana: Josep Iborra era un home humil i cordial, generós i immensament respectuós amb els altres”